

„Svjetski dan oralnog zdravlja“

„Svjetski dan oralnog zdravlja“ obilježava se **20. ožujka** svake godine. Prvi međunarodni dan vezan uz oralno zdravlje obilježen je 1994. godine, kada je „Svjetski dan zdravlja“ Svjetske zdravstvene organizacije bio posvećen upravo oralnom zdravlju. Od tada **Svjetska stomatološka organizacija** obilježava Svjetski dan oralnog zdravlja svake godine, kako bi se doprinjelo poboljšanju oralnog zdravlja širom svijeta. Ove godine ovaj se datum obilježava pod krovnim motom „**Zdravi zubi za zdrav život**“.

U našoj Županiji obilježavanje organizira Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ u suradnji s Klinikom za dentalnu medicinu KBC-a Rijeka i Katedrom za Dječju stomatologiju i ortodontiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, pod pokroviteljstvom Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije, a u sklopu preventivnog programa „**Unapređenje oralnog zdravlja djece i mladih**“.

Naziv cjelokupne akcije u našoj Županiji je „**Zdravi zubi - sretan dječji osmeh**“. Niz aktivnosti započeti će u tjednu od 16. 03. 2015. g. u dječjim vrtićima, gdje će studenti stomatologije odlaziti u vrtiće i educirati djecu o važnosti i pravilnom četkanju zubi, a u samim vrtićima će se u tom periodu veći naglasak dati važnosti očuvanja oralnog zdravlja. Sve aktivnosti završavaju 27. 03. 2015. g. kada će se na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci održati javnozdravstvena tribina namijenjena učenicima prvih razreda osnovnih škola kojima će se na zanimljiv i interaktivan način prezentirati važnost brige o oralnom zdravlju. Posebne gošće biti će Jelena Radan i grupa Meritas koje će ih glazbeno animirati, a svi sudionici dobiti će i poklone.

Karijes ili zubni kvar je još uvijek najraširenija bolest naše civilizacije, od koje boluje i do 90% cjelokupnog čovječanstva. Nasuprot tome moguća prevencija svih bolesti usne šupljine je preko 90%. Obzirom na našu stvarnost te razinu preventivne skrbi, posebno u dječjoj populaciji, postavlja se ozbiljno pitanje što poduzimamo vezano uz preventivne aktivnosti. Nužno je da stomatološki zdravstveni odgoj ponovo postane dio općeg zdravstvenog odgoja. Nažalost, u emisijama posvećenim zdravstvenom odgoju vrlo se rijetko govori o oralnom zdravlju; slična je situacija i u pisanim medijima. Stvara se dojam da su zdravi zubi i lijep osmeh kakav viđamo na televizijskim ekranima, raznim modnim i zabavnim časopisima rezultat visoko sofisticirane stomatološke zaštite, a zapravo se uglavnom radi o dobro organiziranoj preventivnoj zaštiti i, prvenstveno, dobroj oralnoj higijeni.

Mnoge države Euroregije bilježe podatke i vode brigu o oralnom zdravstvenom stanju populacije i većina ima podatke i nakon 2000. godine. To su uglavnom države pripadnice Europske Unije, dok države bivšeg "Istočnog bloka" ipak u tome kasne. U RH nakon 1999. nije rađena opsežnija studija, te u zadnjih 8 godina nema podataka o oralnom zdravstvenom stanju populacije. U našoj zemlji ne provode se sustavna istraživanja koja bi dala ovakve podatke, već se povremeno na lokalnim razinama izvede istraživanje, pa stoga imamo vrlo različite rezultate i podatke.

Obzirom na takvu situaciju, te vođeni postavljenim ciljevima SZO i Svjetske stomatološke organizacije, Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ u suradnji Klinikom za dentalnu medicinu KBC-a Rijeka i Katedrom za Dječju stomatologiju i ortodontiju Medicinskog fakulteta u Rijeci provodi županijski stomatološki preventivni program „**Unapređenje oralnog zdravlja djece i mladih**“ kontinuirano od 2008. godine.

Ovo je jedini preventivni Program ove vrste u Republici Hrvatskoj koji se kontinuirano provodi već sedmu godinu i u kojem se sustavno vodi briga o oralnom zdravlju djece i mladih. Programom se nastoji

podići svjesnost roditelja i djece o važnosti održavanja pravilne oralne higijene od najranije dobi, redovnog posjećivanja liječnika dentalne medicine s ciljem postizanja dobrog oralnog zdravlja. Programom su obuhvaćeni svi šestogodišnjaci i dvanaestogodišnjaci naše Županije. Naime, svi predškolci prije obavljanja pregleda za upis u prvi razred kod školskog liječnika obavljaju i preventivni stomatološki pregled, što je i jedna od aktivnosti Programa. Od ove godine u program su uključeni i svi vrtići na području Primorsko-goranske županije. Djeca prije upisa u vrtić odabiru liječnika dentalne medicine i obavljaju preventivni stomatološki pregled. Na taj način motiviramo roditelje da što ranije dijete odvedu stomatologu. U sklopu aktivnosti Programa, u vrtiće se „vraća“ dobra praksa četkanja zuba. Djeca u svojim odgojnim skupinama nakon podnevnog obroka peru zube. Poseban naglasak brige o oralnom zdravlju u sklopu provedbe Programa stavljen je i na trudnice kao buduće majke koje će patronažne sestre educirati o važnosti brige, kako o zdravlju vlastitih zuba, tako i o zdravlju zuba nerođenog djeteta, odnosno dojenčeta.

Cilj stomatološkog posjeta je i stjecanje rane povezanosti između djeteta i liječnika dentalne medicine koji bi trebao postati partner u postizanju djetetovog dobrog oralnog zdravlja. Kod dvanaestogodišnjih učenika osnovnih škola naše Županije stomatolozi uključeni u ovaj Program provode preventivne stomatološke preglede zubiju i usne šupljine. Pri tome se osim pregleda učenike educira o pravilnom provođenju oralne higijene. Roditeljima se upućuju pisma s obavijestima o poduzetim preventivnim mjerama i stanju zuba njihove djece, te preporuke roditeljima o mjerama koje bi trebali poduzeti za očuvanje zdravstvenog stanja zuba njihovog djeteta. U sklopu Programa tiskana je edukativna brošura „Za zdrav i lijep osmijeh“ koja je distribuirana u KBC Rijeka svim roditeljima, te se sustavno dijeli na sistematskim pregledima.

Zadaća ovog Programa i osatlih Programa koje provodi Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ je prevencija bolesti i unapređenje zdravlja stanovnika naše Županije, podizanje svjesnosti o zdravlju, odnosno shvaćanje da je dobro zdravlje rezultat provođenja zdravih životnih navika, pri čemu građanji ne smiju biti samo pasivni promatrači svoga zdravstvenog stanja, već njegovi aktivni kreatori, jer je zdravlje svakog od nas u prvom redu u našim rukama. Nastojanje struke nema toliki značaj ako nije prepoznato u javnosti i ne dopire do svakog pojedinca, stoga su mediji strateški partneri zdravstvu u promoviraju i unapređenju zdravlja populacije.

Helena Glibotić Kresina, dr.med.
Voditeljica Odjela socijalne medicine
NZZJZPGŽ